

ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้ การสนับสนุนจากองค์การ กับประสิทธิผล
ของหอผู้ป่วย ตามการรับรู้ของพยาบาลประจำการ
โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยของรัฐ



นางเสาวดี คุณานุสรณ์ชัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล

คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2548

ISBN 974-14-3271-3

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๑๒๒๖๐๘๒๕

14 พ.ย. 2550

RELATIONSHIPS BETWEEN KNOWLEDGE MANAGEMENT, ORGANIZATIONAL
SUPPORT, AND PATIENT UNITS' EFFECTIVENESS AS PERCEIVED
BY STAFF NURSES GOVERNMENTAL
UNIVERSITY HOSPITALS

Mrs. Saowadee Kunanusornchai

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Nursing Science Program in Nursing Administration

Faculty of Nursing

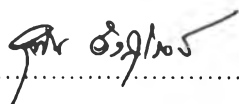
Chulalongkorn University

Academic Year 2005

ISBN 974-14-2371-3


หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้ การสนับสนุนจากองค์กร กับ
ประสิทธิผลของหอผู้ป่วย ตามการรับรู้ของพยาบาลประจำการ
โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยของรัฐ
โดย นางเสาวดี คุณานุสรณ์ชัย
สาขาวิชา การบริหารการพยาบาล
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ร.อ.หญิง ดร. วาสนี วิเศษฤทธิ

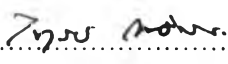
คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต


.....คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ร.ต.อ.หญิง ดร. ยุพิน อังสุโรจน์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์


.....ประธานคณะกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. พวงทิพย์ ชัยพิบาลสุชาติ)


.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(อาจารย์ ร.อ.หญิง ดร. วาสนี วิเศษฤทธิ)




.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไพฑูรย์ โพธิ์สาร)

เสาวดี คุณานุสรณ์ชัย : ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้ การสนับสนุนจากองค์กร กับ ประสิทธิภาพของหอผู้ป่วย ตามการรับรู้ของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยของรัฐ (RELATIONSHIPS BETWEEN KNOWLEDGE MANAGEMENT, ORGANIZATIONAL SUPPORT, AND PATIENT UNITS' EFFECTIVENESS AS PERCEIVED BY STAFF NURSES GOVERNMENTAL UNIVERSITY HOSPITALS) อาจารย์ที่ปรึกษา: อาจารย์ ร.อ. หญิง ดร. วาสิณี วิเศษฤทธิ์, 145 หน้า. ISBN 974-14-2371-3.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการความรู้ การสนับสนุนจากองค์กร และ ประสิทธิภาพของหอผู้ป่วย ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้ การสนับสนุนจาก องค์กร กับประสิทธิภาพของหอผู้ป่วย กลุ่มตัวอย่างคือ พยาบาลประจำการที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วย โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยของรัฐ จำนวน 355 คน เลือกโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามการจัดการความรู้ แบบสอบถามการสนับสนุน จากองค์กร และแบบสอบถามประสิทธิภาพของหอผู้ป่วย ที่ได้รับการตรวจสอบความตรงตาม เนื้อหา และวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงของแบบสอบถามโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค มี ค่าเท่ากับ .94, .94 และ .93 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ค่าเฉลี่ยประสิทธิภาพของหอผู้ป่วย การจัดการความรู้ และการสนับสนุนจากองค์กร ตามการรับรู้ของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยของรัฐ อยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 4.08, 3.92$ และ 3.67 ตามลำดับ)
2. การจัดการความรู้มีความสัมพันธ์ทางบวก กับประสิทธิภาพของหอผู้ป่วยอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = .687$)
3. การสนับสนุนจากองค์กรมีความสัมพันธ์ทางบวก กับประสิทธิภาพของหอผู้ป่วยอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = .559$)

สาขาวิชา.....การบริหารการพยาบาล.....ลายมือชื่อนิสิต.....
ปีการศึกษา.....2548.....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

4677611936 : MAJOR NURSING ADMINISTRATION

KEY WORD: KNOWLEDGE MANAGEMENT / ORGANIZATIONAL SUPPORT / STAFF NURSES / PATIENT UNITS' EFFECTIVENESS

SAOWADEE KUNANUSORNCHAI : RELATIONSHIPS BETWEEN KNOWLEDGE MANAGEMENT, ORGANIZATIONAL SUPPORT, AND PATIENT UNITS' EFFECTIVENESS AS PERCEIVED BY STAFF NURSES GOVERNMENTAL UNIVERSITY HOSPITALS. THESIS ADVISOR : CAPT. WASINEE WISESRITH, Ph.D.,RN. 145 pp. ISBN 974-14-2371-3

The purposes of this research were to study the relationships between knowledge management, organizational support and patients units' effectiveness as perceived by staff nurses governmental university hospitals. The samples consisted of 355 staff nurses worked in patients units not less than 1 year, selected by stratified random sampling technique. The research instruments were knowledge management, organizational support and patients units' effectiveness questionnaires which were developed by the researcher, judged by the panel of experts and Cronbach's alpha coefficients of reliability were .93, .94 and .93 respectively. Statistical techniques used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, Pearson's product moment correlation.

The major findings were as follows:

1. Mean score of patients units' effectiveness, knowledge management, and organizational support as perceived by staff nurses governmental university hospitals was at the high level (\bar{X} = 4.08, 3.92 and 3.67).
2. Knowledge management and patients units' effectiveness was positively and statistically significant correlated ($r = .687, p < .05$).
3. Organizational support patients units' effectiveness was positively and statistically significant correlated ($r = .559, p < .05$).

Field of study.....Nursing Administration.....Student's signature.....*Saowadee Kunanusornchai*
 Academic year.....2005..... Advisor's signature.....*Wasinee Wisersith*

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้อย่างสมบูรณ์ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก อาจารย์ ร.อ. หญิง ดร. วาสนี วิเศษฤทธิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้ข้อคิด คำแนะนำ ตลอดจนช่วยแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดี ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

กราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. พงทิพย์ ชัยพิบาลสุขดี ประธานสอบ วิทยานิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไพฑูรย์ โพธิสาร กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ และแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น กราบขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 7 ท่าน ที่กรุณาให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย ขอขอบพระคุณคณบดีคณะแพทยศาสตร์ ผู้อำนวยการโรงพยาบาล ฝ่ายการพยาบาลของ โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยของรัฐทั้ง 7 แห่ง ที่ให้ความร่วมมือในการทดลองใช้เครื่องมือและเก็บรวบรวม ข้อมูล และขอขอบคุณพยาบาลประจำการทุกท่านที่กรุณาตอบแบบสอบถามครั้งนี้

ขอขอบพระคุณคณบดี คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามธิบดี หัวหน้าภาควิชาพยาบาล ศาสตร์ หัวหน้างานการพยาบาลศูนย์การแพทย์สิริกิติ์หัวหน้าหอผู้ป่วยปลูกถ่ายไขกระดูก ที่ให้ โอกาสทางการศึกษาแก่ผู้วิจัย ขอขอบคุณเพื่อนร่วมงานทุกท่านที่เป็นกำลังใจและรับภาระงานแทนใน ขณะที่ผู้วิจัยลาศึกษาต่อ ตลอดจนขอขอบคุณเจ้าหน้าที่คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย ทุกท่าน ที่อำนวยความสะดวก และช่วยเหลือผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา

กราบขอบพระคุณบิดามารดาผู้ให้กำเนิด ขอขอบคุณสามีที่คอยให้กำลังใจ และคำปรึกษา ต่าง ๆ ที่ดี รวมทั้งบุตรสาวที่รักทั้งสองที่เข้าใจ และเป็นกำลังใจ ตลอดจนสมาชิกภายในครอบครัว ทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนและเป็นกำลังใจอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่องมาตลอด

ท้ายสุดนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณเพื่อนๆ สาขาบริหารการพยาบาล รุ่นที่ 13 และกัลยาณมิตรร่วม สถาบันและที่มีได้เอ่ยนามทุกท่าน คุณค่าและประโยชน์อื่นใดที่ได้รับจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัย ขอมอบให้แก่บิดามารดา ครูอาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน และขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยและ คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้ให้ทุนสนับสนุนส่วนหนึ่งในการทำวิจัยครั้งนี้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญแผนภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ปัญหาการวิจัย.....	5
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
แนวเหตุผลสมมุติฐานการวิจัย.....	6
สมมุติฐานการวิจัย.....	8
ขอบเขตการวิจัย.....	8
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	11
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
บทบาทและหน้าที่ของโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยของรัฐ.....	13
บทบาทและหน้าที่ของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติหน้าที่ในหอผู้ป่วย.....	14
แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผลขององค์การ.....	18
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการความรู้.....	28
แนวคิดเกี่ยวกับการสนับสนุนจากองค์การ.....	51
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	57
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	61
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	62
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	62
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	68
วิธีการสร้างเครื่องมือ.....	71

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย.....	73
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	76
การพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่าง.....	78
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	79
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	80
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	97
สรุปผลการวิจัย.....	99
อภิปรายผลการวิจัย	100
ข้อเสนอแนะผลการวิจัย.....	111
รายการอ้างอิง.....	113
ภาคผนวก.....	123
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	124
ภาคผนวก ข หนังสือขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิและขออนุมัติเก็บรวบรวมข้อมูล การวิจัย	126
ภาคผนวก ค หนังสือรับรองการผ่านพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์	130
ภาคผนวก ง ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	140
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	145

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวน ประชากร และกลุ่มตัวอย่างของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาล มหาวิทยาลัยของรัฐ.....	65
2	จำนวนและร้อยละของพยาบาลประจำการที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามข้อมูล ส่วนบุคคล.....	66
3	ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามการจัดการความรู้ การสนับสนุนจากองค์การ และประสิทธิผลของหอผู้ป่วย.....	76
4	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการจัดการความรู้ จำแนกตาม รายด้าน.....	81
5	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการจัดการความรู้ ด้านความ สามารถในการเข้าถึงความรู้จำแนกตามรายข้อ.....	82
6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการจัดการความรู้ ด้านการ ประยุกต์ใช้ความรู้ จำแนกตามรายข้อ.....	84
7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการจัดการความรู้ ด้านการ เข้าใจความรู้อย่างถ่องแท้ จำแนกตามรายข้อ.....	85
8	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการจัดการความรู้ ด้านการ แบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ จำแนกตามรายข้อ.....	86
9	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการสนับสนุนจากองค์การ จำแนกตามรายข้อ.....	88
10	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของประสิทธิผลของหอผู้ป่วย จำแนกตามรายด้าน.....	90
11	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของประสิทธิผลของหอผู้ป่วย ด้านประสิทธิภาพการบริการ จำแนกตามรายข้อ.....	91
12	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของประสิทธิผลของหอผู้ป่วย ด้านผลิตผลของงานจำแนกตามรายข้อ.....	92
13	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของประสิทธิผลของหอผู้ป่วย ด้านความพึงพอใจ จำแนกตามรายข้อ.....	95
14	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้ การสนับสนุนจากองค์การ กับประสิทธิผลของหอผู้ป่วย.....	96

สารบัญแนภาพ

แผนภาพที่		หน้า
1.	ปิรามิดแสดงลำดับชั้นของความรู้.....	30
2.	แสดงรูปแบบของเกลียวความรู้.....	32
3.	แสดงยุคต่างๆของการจัดการความรู้.....	39
4.	วงจรของความรู้.....	40